

KOMERCIJALNI I NEKOMERCIJALNI UVOZ PASA, MAČAKA I TVOROVA

Kad putujete s kućnim ljubimcem psom, mačkom ili tvorom ili životinju namjeravate prodati ili predati drugom vlasniku dužni ste poštivati određena pravila koja se razlikuju i ovise o državi iz koje dolazite i/ili u koju državu putujete. Putovanje s kućnim ljubimcem mora

biti pravovremeno i dobro isplanirano i sva odgovornost za ispunjavanje propisanih uvjeta za ulazak i/ili kretanje na teritoriju Republike Hrvatske i Europske unije je na vama. To znači da se prije puta sami morate raspitati i saznati koji uvjeti vrijede u datom trenutku. Ako dolazite iz država izvan Europske unije, tzv. trećih zemalja uvjeti za ulazak ili uvoz kućnog ljubimca su stroži te ukoliko kućni ljubimac po dolasku na graničnu veterinarsku postaju ne ispunjava propisane uvjete, ulazak na područje Europske unije može vam biti odbijen, odnosno životinja može biti vraćena u zemlju otpreme ili smještena u karantenu do ispunjavanja propisanih zdravstvenih uvjeta, kao posljednje rješenje životinja može biti usmrćena. Kao vlasnik životinje ili predstavnik vlasnika životinje, snosite svu odgovornost i sve troškove koji su nastali provođenjem tih mjera.

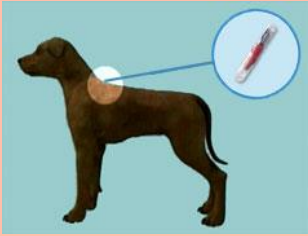
Propisi koji su na snazi u Europskoj uniji, a vezani su za kontrolu kretanja pasa, mačaka i tvorova, doneseni su **u cilju zaštite zdravlja ljudi i zdravlja kućnih ljubimaca od bjesnoće**, a u Finskoj, Irskoj, Malti i Velikoj Britaniji na snazi su i dodatne preventivne mjere **u cilju kontrole parazitarne invazije s trakavicom *Echinococcus multilocularis*** kod pasa i ljudi.

Pod **nekomercijalnim kretanjem** pasa, mačaka i tvorova podrazumijeva se kretanje do pet komada kućnih ljubimaca (koji ne moraju biti iste vrste, to npr. mogu biti dva psa i tri mačke), u pratnji vlasnika ili druge osobe koja je odgovorna za njih, uz uvjet da ti kućni ljubimci nisu namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe. Njihovo kretanje mora biti potaknuto potrebom kretanja vlasnika s kojim putuju u istom prijevoznom sredstvu. U slučaju putovanja zrakoplovom kućni ljubimac može biti smješten u putničkoj kabini zajedno s vlasnikom ili može biti vremenski i/ili prostorno odvojen od vlasnika, što znači da se vlasnik nalazi u putničkoj kabini, a životinja u prtljažnom prostoru istog zrakoplova ili vlasnik i kućni ljubimac mogu putovati odvojenim letovima uz uvjet da vlasnik potpiše izjavu kojom imenuje neku drugu osobu koja će biti odgovorna za životinju što može biti kapetan zrakoplova ili otpremnička i prijevoznička agencija. U slučaju odvojenih letova vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog tijela koje obavlja pregled priložiti dokaz, da je njegovo kretanje povezano s kretanjem kućnog ljubimca i to u obliku avionske karte ili ukrajne propusnice. U slučaju neispunjavanja ovih kriterija (npr. kad životinja putuje sama) kretanje se smatra **komercijalnog karaktera**.

Kako bi ste mogli ući i kretati se na području Republike Hrvatske i drugih država članica Europske unije s vašim kućnim ljubimcem morate za njega posjedovati EU putovnicu i/ili veterinarski certifikat koje izdaju i podatke u njima evidentiraju i ovjeravaju veterinari ovlašteni od nadležnih tijela država iz kojih dolazite. U putovnici ili certifikatu moraju biti upisani podaci o identifikaciji životinje, cijepljenju protiv bjesnoće, u određenim slučajevima o obavljenom testu određivanja titra protutijela i za neke EU države članice o tretiranju pasa protiv trakavice *Echinococcus multilocularis*. Mačke koje dolaze iz Australije mora pratiti dodatni veterinarski certifikat kojim se potvrđuje da ne postoji opasnost od unošenja Hendra bolesti, a za pse i mačke iz Malezije za Nipah bolest.

Vaš kućni ljubimac mora biti odgovarajuće **označen** mikročipom ili jasno čitljivom tetovažom. Od 03. srpnja 2011. godine mikročip je jedini važeći način identifikacije pasa, mačaka i tvorova. Tetovaža se prihvaća jedino ukoliko je životinja tetovirana prije 03. srpnja 2011. godine te je tetovaža jasno čitljiva. U ovom slučaju životinju nije potrebno dodatno i mikročipirati. Tip mikročipa nije propisan, no u

EU državama članicama uobičajena je upotreba mikročipova koji odgovaraju ISO standardu 11784 ili 11785. Ukoliko mikročip ne odgovara ovim standardima vlasnik životinje dužan je, o svom trošku, osigurati

odgovarajući čitač kako bi se mikročip pri pregledu mogao očitati. U Sjedinjenim Američkim Državama često se koriste tzv. AVID mikročipovi koji su nekompatibilni euročipovima te su za njih potrebni posebni čitači. Ukoliko imate sumnji kakvim tipom mikročipa je označen vaš kućni ljubimac i da li je potreban poseban čitač konzultirajte svog veterinara, odnosno proizvođača mikročipa.

Mikročipiranje kućnog ljubimca može se obaviti u bilo kojoj dobi životinje u skladu s preporukama proizvođača mikročipa, no obavezno se mikročipiranje mora obaviti prije cijepljenja protiv bjesnoće. Ukoliko je kućni ljubimac prvo cijepljen, a potom mikročipiran, cijepljenje se ne smatra važećim. U ovom slučaju životinju je nužno nakon mikročipiranja ponovno cijepiti protiv bjesnoće te je nakon cijepljenja potrebno pričekati 21 dan prije

ulaska na područje Republike Hrvatske i Europske unije. Kako bi bili sigurni da je mikročip čitljiv, veterinar je dužan provjeriti čitljivost mikročipa prije implantacije mikročipa i nakon nje. Podsjetite svog veterinara da očita broj mikročipa svaki put kad ga posjetite sa svojim kućnim ljubimcem.

Nakon ugradnje mikročipa vaš kućni ljubimac mora biti **cijepljen protiv bjesnoće** sukladno preporukama proizvođača. Dozvoljeno je koristiti samo inaktivirana i rekombinirana registrirana cjepiva. Upotreba živih cjepiva nije dozvoljena. Većina proizvođača cjepiva ne preporuča cijepiti pse, mačke i tvorove mlađe od tri mjeseca. Istraživanja su pokazala

da cijepljenje životinja mlađih od tri mjeseca često ne daje zadovoljavajuće rezultate jer na stvaranje protutijela i stjecanje imuniteta nakon cijepljenja negativno utječu protutijela dobivena od majke preko posteljice ili putem kolostruma.

Ulazak na područje bilo koje države članice Europske unije pa tako i Republike Hrvatske pasa, mačaka i tvorova starijih od tri mjeseca dozvoljeno je ukoliko je od dana prvog cijepljenja kućnog ljubimca proteklo najmanje 21 dan (što znači ako je životinja cijepljena 01. siječnja dozvolit će joj se ulazak najranije 22. siječnja). Ukoliko proizvođač cijepiva propisuje obvezu dvokratnog cijepljenja razdoblje od 21 dana računa se od dana obavljenog drugog cijepljenja (tzv. „booster“ doza). Ako je životinja nakon prvog cijepljenja redovito docijepljivana prije isteka roka valjanosti prethodnog cijepljenja (prije isteka roka „cijepljenje vrijedi do“) za ulazak nije potrebno čekati spomenutih 21 dan. U Republici Hrvatskoj je zakonska obveza cijepljenja kućnih ljubimaca protiv bjesnoće svake godine. Razdoblje valjanosti cijepljenja u drugim državama varira i ovisno o vrsti cijepiva može trajati dvije i tri godine što propisuje proizvođač cijepiva, ali samo uz uvjet da je to upisano i ovjereno od strane veterinara u dokumentaciji koju prati kućne ljubimce, u protivnom se smatra da je rok valjanost cijepljenja godinu dana.

NEKOMERCIJALNO KRETANJE PASA, MAČAKA I TVOROVA IZMEĐU EU DRŽAVA ČLANICA, NORVEŠKE, ANDORE, ISLANDA, LIHTENŠTAJNA, MONAKA, SAN MARINA, ŠVICARSKE I VATIKANA

Nekomercijalno kretanje pasa, mačaka i tvorova odnosi se na kretanje do pet komada kućnih ljubimaca koji putuju u pratnji vlasnika ili druge osobe odgovorne za njih te nisu namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe. Pri nekomercijalnom kretanju kućnih ljubimaca između 28 država članica Europske unije (Austrije, Belgije, Bugarske, Cipra, Češke, Danske, Estonije, Finske, Francuske, Grčke, Hrvatske, Italije, Irske, Latvije, Litve, Luksemburga, Mađarske, Malte, Nizozemske, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Španjolske, Švedske, Velike Britanije), Norveške, Andore, Islanda, Lihtenštajna, Monaka, San Marina, Švicarske i Vatikana životinje moraju biti, bez obzira na državu odredišta, praćene putovnicom za kućne ljubimce sukladno modelu iz [Priloga III. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#) . Svaka država članica pripremila je svoj model putovnice u okviru ovog propisa.

U putovnici moraju biti upisani podaci o identifikaciji životinje i cijepljenju protiv bjesnoće. Životinja mora biti označena mikročipom ili jasno čitljivom tetovažom nanesenom prije 03. srpnja 2011. godine. Ukoliko mikročip ne odgovara ISO standardu 11784 ili 11785, vlasnik je dužan o svom trošku, ponijeti sa sobom odgovarajući čitač. Životinja mora obavezno prije cijepljenja protiv bjesnoće biti označena. Cijepljenje protiv bjesnoće mora se obaviti najmanje 21 dan prije planiranog odlaska u drugu državu, sukladno uputama proizvođača.

Za ulazak pasa na područje Finske, Irske, Malte i Velike Britanije psi moraju dodatno biti tretirani protiv trakavice *Echinococcus multilocularis*, lijekom na bazi prazikvantela ili nekim drugim jednako učinkovitim lijekom. Tretiranje protiv ehinokoka ne smijete obavljati sami već to treba učiniti ovlašteni veterinar i to najviše 5 dana (120 sati) i najmanje 1 dan (24 sata) prije planiranog ulaska u spomenute države. Veterinar podatke o tretiranju mora upisati i ovjeriti u Odjeljku VII. putovnice. Za ulazak u Republiku Hrvatsku tretiranje protiv ehinokoka nije obvezno, ali je poželjno.

KOMERCIJALNO KRETANJE PASA, MAČAKA I TVOROVA IZMEĐU EU DRŽAVA ČLANICA, NORVEŠKE I ŠVICARSKE

Komercijalno kretanje pasa, mačaka i tvorova obuhvaća kretanje kućnih ljubimaca koji su namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe ili ukoliko jedna osoba vodi sa sobom šest ili više kućnih ljubimaca u nekomercijalne svrhe ili u slučaju da kućni ljubimac putuje sam, bez pratnje vlasnika.

Pri komercijalnom kretanju kućnih ljubimaca između EU država članica, Švicarske i Norveške vrijede ista pravila kao i za nekomercijalno kretanje, što znači da u putovnici moraju biti upisani podaci o identifikaciji životinje (mikročipu ili tetovaži) i cijepljenju protiv bjesnoće. Uz ove uvjete, ovlaštenu veterinar EU države članice iz koje se kućni ljubimac otprema mora unutar 48 sati prije otpreme obaviti klinički pregled životinje te potvrditi u Odjeljku X. putovnice da je životinja zdrava i sposobna podnijeti planirano putovanje do mjesta odredišta. Službeni veterinar države iz koje dolazi kućni ljubimac kreirat će veterinarski certifikat u TRACES sustavu (računalnom veterinarskom sustavu koji omogućava razmjenu informacija o provedenim veterinarskim kontrolama) sukladan modelu iz Dijela 1. Dodatka E Direktive 92/65/EEZ ([Odluke Komisije 2013/518/EU](#)) te će putem TRACES-a obavijestiti nadležno tijelo države odredišta o dolasku životinje. Isprintani certifikat iz TRACES-a mora pratiti kućnog ljubimca zajedno s putovnicom do mjesta odredišta. Takav certifikat vrijedi 10 dana od dana izdavanja.

Uvjeti za komercijalno kretanje pasa, mačaka i tvorova vrijede i u slučaju nekomercijalnog kretanja više od pet pasa, mačaka i tvorova u pratnji vlasnika kao što su slučajevi odlazaka na izložbe, u lov ili profesionalne trke saonica sa psima, kada vlasnik vodi sa sobom šest i više životinja. Vlasnik za svojih šest ili više kućnih ljubimaca mora imati sukladno gore navedenom putovnicu u kojoj je potvrđen pregled životinje i veterinarski certifikat. Razlika u odnosu na prije navedene uvjete je da u ovom slučaju certifikat vrijedi 4 mjeseca od datuma izdavanja ili do isteka cijepljenja protiv bjesnoće koji je naveden u Odjeljku V. putovnice, ukoliko cijepljenje prije istječe. Kod nekomercijalnog kretanja šest i više kućnih ljubimaca ovlaštenu veterinar države iz koje dolaze ne obavještava TRACES porukama državu odredišta.

NEKOMERCIJALNO KRETANJE PASA, MAČAKA I TVOROVA IZ TREĆIH ZEMALJA

Pod nekomercijalnim kretanjem pasa, mačaka i tvorova podrazumijeva se kretanje do pet komada kućnih ljubimaca, u pratnji vlasnika ili druge osobe koja je odgovorna za njih, uz uvjet da ti kućni ljubimci nisu namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe. Njihovo kretanje mora biti potaknuto potrebom kretanja vlasnika s kojim putuju u istom prijevoznom sredstvu. U slučaju putovanja zrakoplovom kućni ljubimac može biti smješten u putničkoj kabini zajedno s vlasnikom ili može biti vremenski i/ili prostorno odvojen od vlasnika, što znači da se vlasnik nalazi u putničkoj kabini, a životinja u prtljažnom prostoru istog zrakoplova ili vlasnik i kućni ljubimac mogu putovati odvojenim letovima uz uvjet da vlasnik potpiše izjavu kojom imenuje neku drugu osobu koja će biti odgovorna za životinju što može biti kapetan zrakoplova ili otpremnička i prijevoznička agencija. Sadržaj izjave može se naći u Dijelu 3. Priloga IV. Provedbene Uredbe Komisije (EU) br. 577/2013 . U slučaju odvojenih letova vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog tijela koje obavlja pregled priložiti dokaz, da je njegovo kretanje povezano s kretanjem kućnog ljubimca i to u obliku avionske karte ili ukrajne propusnice.

Pri nekomercijalnom kretanju pse, mačke, tvorove mora pratiti veterinarski certifikat za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca sukladan modelu iz [Priloga IV. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#) kojeg izdaju službeni veterinari treće zemlje podrijetla. Za kućne ljubimce koji dolaze iz SAD-a certifikat ispunjava i potpisuje akreditirani veterinar, uz dodatnu ovjeru APHIS-a. Certifikat sadrži podatke o identifikaciji životinje, cijepljenju protiv bjesnoće te ukoliko je potrebno podatke o testu određivanja titra protutijela na bjesnoću i tretiranju protiv ehinokokoze. Obratite pažnju da vam veterinarski certifikat za ulazak u Europsku uniju vrijedi 10 dana od datuma izdavanja te vam omogućuje boravak i kretanje na području Europske unije s vašim kućnim ljubimcem idućih četiri mjeseca ili do datuma isteka cijepljenja protiv bjesnoće, u slučaju da valjanost cijepljenja protiv bjesnoće istječe ranije.

U većini EU država članica pa tako i u Republici Hrvatskoj dokumentacijski i identifikacijski pregled pri nekomercijalnom kretanju kućnih ljubimaca obavljaju carinski službenici kojima ste pri ulasku na područje Europske unije dužni prijaviti pregled kućnog ljubimca. Ulazak je dozvoljen samo preko odobrenih graničnih prijelaza, čiji popis možete naći na: [odobreni granični prijelazi za kućne ljubimce](#).

Nekomercijalni ulazak psima, mačkama i tvorovima na područje Republike Hrvatske i Europske unije dozvoljen je iz bilo koje treće zemlje, osim ukoliko su na snazi posebne zabrane ili ograničenja. Treće zemlje su ovisno o potencijalnom riziku da se vaš kućni ljubimac zarazi bjesnoćom upravo na tom području podijeljene u dvije skupine:

1. Države slobodne od bjesnoće ili niskorizične države i
2. Visokorizične države.

1. Države slobodne od bjesnoće ili niskorizične države

Države slobodne od bjesnoće ili niskorizične države iz [Dijela 2. Priloga II. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#)

AC	Otok Ascension
AE	Ujedinjeni Arapski Emirati
AG	Antigva i Barbuda
AR	Argentina
AU	*Australija
AW	Aruba
BA	Bosna i Hercegovina
BB	Barbados
BH	Bahrein
BM	Bermudski otoci
BQ	Bonaire, Sveti Eustazije i Saba (BES otoci)
BY	Bjelorusija
CA	Kanada
CL	Čile
CW	Curacao
FJ	Fidži
FK	Falklandski otoci
HK	Hong Kong
JM	Jamajka
JP	Japan
KN	Sveti Kristofor i Nevis
KY	Kajmanski otoci
LC	Sveta Lucija
MS	Montserrat
MK	Makedonija
MU	Mauricijus
MX	Meksiko
MY	*Malezija
NC	Nova Kaledonija
NZ	Novi Zeland
PF	Francuska Polinezija
PM	Sveti Petar i Mikelon
RU	Rusija
SG	Singapur
SH	Sveta Helena
SX	Sveti Martin
TT	Trinidad i Tobago
TW	Tajvan
US	SAD (uključujući AS – Američku Samou, GU – Guam, MP – Sjeverne Marijanske otoke, PR – Portoriko, VI – Američke Djevičanske otoke (eng. American Samoa, Guam, Northern Mariana, Puerto Rico, virgin Islands U.S.))
VC	Sveti Vincent i Grenadini
VG	Britanski Djevičanski otoci
VU	Vanuatu
WF	Wallis i Futuna

Za ulazak na područje Republike Hrvatske i Europske unije iz niskorizičnih trećih zemalja vaš kućni ljubimac mora biti označen mikročipom ili jasno čitljivom tetovažom. Od 03. srpnja 2011. godine mikročip je jedini važeći način identifikacije pasa, mačaka i tvorova. Tetovaža je prihvatljiva jedino ukoliko je jasno čitljiva i nanesena prije 03. srpnja 2011. godine što je vidljivo iz pratećeg certifikata. Na razini Europske unije nije propisan tip i marka mikročipa, no uobičajena je upotreba mikročipova

koji odgovaraju ISO standardu 11784 ili 11785. Ukoliko mikročip ne odgovara ovim standardima vlasnik je dužan, o svom trošku, osigurati odgovarajući čitač kako bi se mikročip pri pregledu mogao očitati. Mikročipiranje kućnog ljubimca može se obaviti u bilo kojoj dobi životinje u skladu s preporukama proizvođača mikročipa, no obavezno se mikročipiranje mora obaviti prije cijepjenja protiv bjesnoće.

Kućni ljubimci koji dolaze iz iz niskorizičnih trećih zemalja moraju biti cijepljeni protiv bjesnoće i od dana prvog cijepjenja mora proći najmanje 21 dan što znači ako je životinja cijepljena 01. siječnja ulazak je dozvoljen najranije 22. siječnja. Ukoliko je kućni ljubimac ranijih godina već bio cijepjen protiv bjesnoće i docijepjivanje se obavljalo u redovitim intervalima na način da se nije prekoračio datum do kada vrijedi prethodno cijepjenje, rok čekanja od 21 dan se ne primjenjuje. Podaci o prethodnim cijepljenjima moraju biti upisani u veterinarski certifikat. Ukoliko je kućni ljubimac prvo cijepjen, a potom mikročipiran, cijepjenje se ne smatra važećim i životinju je nužno nakon mikročipiranja ponovno cijepiti protiv bjesnoće uz ponovnu primjenu roka čekanja od 21 dana. **Za direktan ulazak na**

područje Europske unije iz niskorizičnih zemalja (npr. let Rusija – Hrvatska) ili indirektno, pri prolasku kroz druge niskorizične zemlje nije potrebno obavljati test određivanja titra protutijela na bjesnoću. U slučaju prijevoza brodom ili avionom, dozvoljen je prolazak i kroz druge treće zemlje koje su visokorizične ukoliko životinja ostaje u zatvorenom krugu međunarodnog aerodroma ili zatvorena na brodu. Status država u pogledu bjesnoće može se lako promijeniti tako da prije puta morate sami provjeriti trenutačni status države iz koje dolazite. Ulazak u Republiku Hrvatsku pasa, mačaka i tvorova mlađih od tri mjeseca i necijepjenih iz niskorizičnih država nije dozvoljen.

Ulazak psima, mačkama i tvorovima iz ovih država dozvoljen je najranije u dobi od 15 tjedana (u dobi od 12 tjedana prvo cijepjenje protiv bjesnoće + 21 dan „period čekanja“). Slične zabrane su na snazi i u većini ostalih EU država članica. U slučaju da

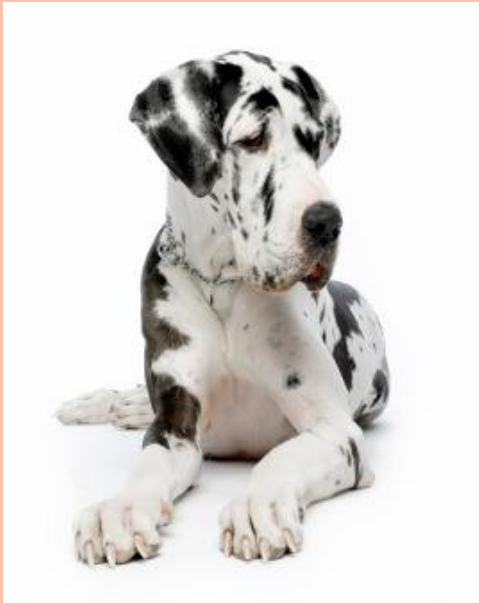
carinski službenici posumnjaju u starost životinje imaju pravo zatražiti pomoć graničnih veterinarskih inspektora/ovlaštenih veterinaru da se obave dodatne pretrage u cilju procjene starosti životinje i u slučaju utvrđivanja nepravilnosti životinja će biti vraćena u državu otpreme ili usmrćena, a protiv vas će se poduzeti odgovarajuće mjere.

*POSEBNI UVJETI ZA PSE I MAČKE KOJI DOLAZE IZ MALEZIJE I AUSTRALIJE

Za pse i mačke koji dolaze iz MALEZIJE vlasnik mora posjedovati dodatni certifikat veterinara kojim se potvrđuje da:

- a) Životinje u posljednjih 60 dana prije izvoza nisu bile u kontaktu sa svinjama,
- b) Životinje nisu boravile u objektima u kojima je u posljednjih 60 dana bilo pojave Nipah encefalitisa,
- c) Životinjama je unutar 10 dana prije izvoza uzet uzorak krvi te su u nekom od laboratorija odobrenom za obavljanje testiranja na protutijela Nipah virusa podvrgnute IgG-ELISA testu s negativnim rezultatom.

Za mačke koje dolaze iz AUSTRALIJE vlasnik mora posjedovati dodatni certifikat veterinara kojom se potvrđuje da životinje nisu držane u objektima u kojima je u posljednjih 60 dana bilo potvrđenih slučajeva Hendra bolesti.

2. Visokorizične države

Visokorizične države su sve one treće zemlje koje nisu navedene u [Dijelu 2. Priloga II. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#) kao što su npr. Albanija, Alžir, Brazil, Crna Gora, Indija, Južnoafrička Republika, Kina, Maroko, Srbija, Tunis, Turska....

Za ulazak na područje Republike Hrvatske i Europske unije iz visokorizičnih država vaš kućni ljubimac mora biti označen mikročipom ili jasno čitljivom tetovažom. Mikročipiranje kućnog ljubimca može se obaviti u bilo kojoj dobi životinje u skladu s preporukama proizvođača mikročipa, no obavezno se mikročipiranje mora obaviti prije cijepljenja protiv bjesnoće. Ukoliko je kućni ljubimac prvo cijepljen, a potom mikročipiran, cijepljenje se ne smatra važećim te je životinju nužno nakon mikročipiranja ponovno cijepiti protiv bjesnoće. S obzirom da je ulazak kućnih ljubimaca iz ovih država visokorizičan osim obaveznog cijepljenja protiv bjesnoće potrebno je još dodatno obaviti i test određivanja titra protutijela na bjesnoću.

Testom određivanja titra protutijela na bjesnoću provjerava se učinkovitost cijepljenja protiv bjesnoće. Ovlašteni veterinar, najranije 30 dana nakon cijepljenja kućnog ljubimca protiv bjesnoće i najmanje 3 mjeseca prije ulaska na područje Europske unije kućnom ljubimcu izvadi krv i uzorak krvi šalje u EU odobreni laboratorij u kojem se testom neutralizacije protutijela određuje titar protutijela koji mora iznositi najmanje 0,5 IJ/ml. Ukoliko kućni ljubimac ne postigne traženi titar protutijela, cijepljenje protiv bjesnoće se mora ponoviti. Popis odobrenih laboratorija možete pronaći na: [odobreni laboratoriji](#). Test nije potrebno ponavljati ukoliko je životinja bila redovito docijepljivana. Potvrda dobivena od EU odobrenog laboratorija s rezultatima testa titra protutijela mora biti priložena veterinarskom certifikatu i njegov je sastavni dio.

Ulazak u Republiku Hrvatsku pasa, mačaka i tvorova mlađih od tri mjeseca i necijepljenih iz visokorizičnih država **nije dozvoljen. Ulazak psima, mačkama i tvorovima iz ovih država dozvoljen je najranije u dobi od 7 mjeseci (u dobi od 12 tjedana prvo cijepljenje protiv bjesnoće + 30 dana vađenje krvi i određivanje testa titra protutijela + 3 mjeseca)**. Slične zabrane su na snazi i u većini ostalih EU država članica. U slučaju da carinski službenici posumnjaju u starost životinje imaju pravo zatražiti pomoć graničnih veterinarskih inspektora/ovlaštenih veterinara da se obave dodatne pretrage u cilju procjene starosti životinje, određivanja titra protutijela i u slučaju utvrđivanja nepravilnosti životinja će biti vraćena u državu otpreme ili usmrćena, a protiv vas će se poduzeti odgovarajuće mjere.

Za ulazak pasa na područje Finske, Irske, Malte i Velike Britanije psi moraju dodatno biti tretirani protiv trakavice *Echinococcus multilocularis*, lijekom na bazi prazikvantela ili nekim drugim jednako učinkovitim lijekom. Tretiranje protiv ehinokoka ne smijete obavljati sami već to treba učiniti ovlašteni veterinar i to najviše 5 dana (120 sati) i najmanje 1 dan (24 sata) prije planiranog ulaska u spomenute države. Veterinar podatke o tretiranju mora upisati u veterinarski certifikat. Za ulazak u Republiku Hrvatsku tretiranje protiv ehinokoka nije obvezno, ali je poželjno.

Ukoliko ste državljanin Republike Hrvatske ili neke druge EU države članice te odlazite u visokorizične treće zemlje, bilo na odmor ili službeno, i vodite sa sobom svog kućnog ljubimca pravovremeno prije puta posjetite svog ovlaštenog veterinara radi vađenja i slanja uzorka krvi u EU odobreni laboratorij i određivanja titra protutijela. Zadovoljavajući rezultat testa ovlašteni veterinar upisuje u Odjeljak VI. putovnice. Ukoliko to ne učinite sigurno ćete imati problema pri povratku u Europsku uniju te ćete morati proći cijeli postupak vađenja krvi i testiranje u državama van Europske unije, a to ujedno znači da se vaš kućni ljubimac barem tri mjeseca nećete moći vratiti s vama na područje Europske unije. Znači, razdoblje od tri mjeseca čekanja prije ponovnog ulaska neće se odnositi na kućne ljubimce koji se vraćaju u Europsku uniju ukoliko je u putovnici navedeno i ovjereno od strane ovlaštenog veterinara da je rezultat određivanja titra protutijela kod kućnog ljubimca bio zadovoljavajući prije napuštanja područja Europske unije. Testiranje treba planirati barem godinu dana prije puta jer se zna desiti pogotovo kod mladih životinja koje se prvi put cijepi da ne postignu odmah traženi titar protutijela. Test određivanja titra protutijela potrebno je u pravilu obaviti jedanput tijekom života kućnog ljubimca. Sve dok je životinja narednih godina redovito docijepljivana prije isteka datuma prethodnog cijepljenja nije potrebno svaki put prije putovanja u visokorizične zemlje ponovno vaditi krv i slati uzorak u odobreni laboratorij već se smatra da je rezultat cijepljenja zadovoljavajući. Ukoliko bi rezultat dobiven testiranjem bio nezadovoljavajući, kućnog ljubimca je potrebno ponovno cijepiti protiv bjesnoće i postupak određivanja titra protutijela ponoviti.

KOMERCIJALNO KRETANJE PASA, MAČAKA I TVOROVA IZ TREĆIH ZEMALJA

Komercijalno kretanje pasa, mačaka i tvorova obuhvaća kretanje kućnih ljubimaca koji su namijenjeni prodaji, predaji drugom vlasniku ili u druge komercijalne svrhe ili ukoliko jedna osoba vodi sa sobom šest ili više kućnih ljubimaca ili u slučaju da kućni ljubimac putuje sam, bez pratnje vlasnika.

Pri komercijalnom kretanju pse, mačke, tvorove mora pratiti veterinarski certifikat za uvoz pasa, mačaka i tvorova i nekomercijalno kretanje više od pet kućnih ljubimaca sukladan modelu iz [Priloga IV. Dijela I. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#) kojeg izdaju službeni veterinari treće zemlje podrijetla. Za kućne ljubimce koji dolaze iz SAD-a certifikat ispunjava i potpisuje akreditirani veterinar, uz dodatnu ovjeru APHIS-a. Certifikat sadrži podatke o identifikaciji životinje, cijepljenju protiv bjesnoće te ukoliko je potrebno podatke o testu određivanja titra protutijela na bjesnoću i tretiranju protiv ehinokoze. Obratite pažnju da vam veterinarski certifikat za ulazak u Europsku uniju vrijedi 10 dana od datuma izdavanja, a u slučaju nekomercijalnog kretanja šest i više kućnih ljubimaca omogućava vam boravak i kretanje na području Europske unije s vašim kućnim ljubimcem idućih četiri mjeseca ili do datuma isteka cijepljenja protiv bjesnoće, u slučaju da valjanost cijepljenja protiv bjesnoće istječe ranije.

Komercijalni uvoz pasa, mačaka i tvorova u Republiku Hrvatsku i druge EU države članice moguć je sam preko odobrenih graničnih veterinarskih postaja. U Republici Hrvatskoj to su granične veterinarske postaje Bajakovo, Stara Gradiška, Nova Sela, Karasovići i Zračna luka Zagreb. Obveza uvoznika ili predstavnika uvoznika je obavijestiti graničnu veterinarsku inspekciju o dolasku životinje radi obavljanja veterinarskog pregleda. Uvoznik je dužan prednajavu učiniti 24h unaprijed i to na način da ispuni prvi dio Zajedničkog veterinarskog dokumenta o ulasku (ZVDU) u TRACES-u. Za obavljanje pregleda plaća se odgovarajuća naknada. Obratite pažnju na radno vrijeme graničnih veterinarskih postaja. [granične veterinarske postaje](#)

Komercijalni uvoz pasa, mačaka i tvorova na područje Republike Hrvatske i Europske unije dozvoljen je samo iz određenih trećih zemalja koje su navedene u Prilogu I. Odluke 2004/211/EZ, Dijelu 1. Priloga II. Uredbe (EU) br. 206/2010 i Prilogu II. Provedbene Uredbe (EU) br. 577/2013.

Pri komercijalnom uvozu u Europsku uniju psi, mačke i tvorovi moraju biti označeni mikročipom ili jasno čitljivom tetovažom nanesenom prije 03. srpnja 2011. godine što je vidljivo iz pratećeg certifikata. Ukoliko mikročip ne odgovara ISO standardu 11784 ili 11785 vlasnik je dužan, o svom trošku, osigurati odgovarajući čitač kako bi se mikročip pri pregledu mogao očitati. Mikročipiranje kućnog ljubimca može se obaviti u bilo kojoj dobi životinje u skladu s preporukama proizvođača mikročipa, no obavezno se mikročipiranje mora obaviti prije cijepljenja protiv bjesnoće. Ukoliko je kućni ljubimac prvo cijepljen, a potom mikročipiran, cijepljenje se ne smatra važećim te je životinju nužno nakon mikročipiranja ponovno cijepiti protiv bjesnoće. Kućni ljubimci pri komercijalnom kretanju moraju biti cijepljeni protiv bjesnoće i od dana prvog cijepljenja mora proći najmanje 21 dan. Ukoliko je kućni ljubimac redovito bio docijepljivan nije potrebno čekati tih 21 dan. Podaci o prethodnim cijepljenjima moraju biti upisani u veterinarski certifikat.

Kao i kod nekomercijalnog kretanja treće zemlje su ovisno o potencijalnom riziku inficiranja virusom bjesnoće podijeljene u dvije skupine:

1. Države slobodne od bjesnoće ili niskorizične države i
2. Visokorizične države.

Za direktan ulazak na područje Europske unije iz niskorizičnih zemalja (npr. let Rusija – Hrvatska) ili indirektno, pri prolasku kroz druge niskorizične zemlje nije potrebno obavljati test određivanja titra protutijela na bjesnoću. U slučaju prijevoza

brodom ili avionom, dozvoljen je prolazak i kroz druge treće zemlje koje su visokorizične ukoliko životinja ostaje u zatvorenom krugu međunarodnog aerodroma ili zatvorena na brodu ([Izjava iz Priloga I. Dijela 2. Provedbene Uredbe Komisije \(EU\) br. 577/2013](#)). Status država u pogledu bjesnoće može se lako promijeniti tako da prije puta morate sami provjeriti trenutni status države iz koje dolazite. Ulazak u Republiku Hrvatsku pasa, mačaka i tvorova mlađih od tri mjeseca i necijepljenih iz niskorizičnih država nije dozvoljen. Ulazak psima, mačkama i tvorovima iz ovih država dozvoljen je najranije u dobi od 15 tjedana.

Pri komercijalnom uvozu kućnih ljubimaca iz visokorizičnih država osim obaveznog cijepljenja protiv bjesnoće potrebno je još dodatno obaviti i test određivanja titra protutijela na bjesnoću. Ovlašteni veterinar, najranije 30 dana nakon cijepljenja kućnog ljubimca protiv bjesnoće i najmanje 3 mjesca prije ulaska na područje Europske unije kućnom ljubimcu izvadi krv i uzorak krvi šalje u EU odobreni laboratorij u kojem se testom neutralizacije protutijela određuje titar protutijela koji mora iznositi najmanje 0,5 IJ/ml. Ukoliko kućni ljubimac ne postigne traženi titar protutijela, cijepljenje protiv bjesnoće se mora ponoviti. Popis odobrenih laboratorija možete pronaći na: [odobreni laboratoriji](#). Test nije potrebno ponavljati ukoliko je životinja bila redovito docijepljivana. Potvrda dobivena od EU odobrenog laboratorija s rezultatima testa titra protutijela mora biti priložena veterinarskom certifikatu i njegov je sastavni dio. Ulazak psima, mačkama i tvorovima iz ovih država dozvoljen je najranije u dobi od 7 mjeseci (u dobi od 12 tjedana prvo cijepljenje protiv bjesnoće + 30 dana vađenje krvi i određivanje testa titra protutijela + 3 mjeseca). Slične zabrane su na snazi i u većini ostalih EU država članica.

Za ulazak pasa na područje Finske, Irske, Malte i Velike Britanije psi moraju dodatno biti tretirani protiv trakavice *Echinococcus multilocularis*, lijekom na bazi prazikvantela ili nekim drugim jednako učinkovitim lijekom. Tretiranje protiv ehinokoka ne smijete obavljati sami već to treba učiniti ovlašteni veterinar i to najviše 5 dana (120 sati) i najmanje 1 dan (24 sata) prije planiranog ulaska u spomenute države. Veterinar podatke o tretiranju mora upisati u veterinarski certifikat. Za ulazak u Republiku Hrvatsku tretiranje protiv ehinokoka nije obvezno, ali je poželjno.

